

Papsoka templomromja

2009 július 13. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Balatonfüred több településrészb?l fejl?dött várossá – e címet 1971. április 25. óta viseli –, a Bakony déli lankáinál elterül?, középkori eredet? falvakból és a híres savanyúvíz-forrás közelében kialakult újkori fürd?telepb?l. A tihanyi bencések 1211-ben kelt birtokösszeírásában már szerepel a Papsoka nev? község Szent Mihály titulusú templomával, amelyet kés?bb – 1381 és 1476 között – a szomszédos Siske, illetve Föröd falu egyházaként említenek. 1550-ben Fels?-Füred plébániájaként t?nt fel, majd két év múlva a település templomostól áldozatul esett a törökök nagy dunántúli hadjáratának.
Az egykor vízimalmok kerekét forgató, rég kiszáradt Siske pataknak már csak a nyomvonalát ?rzi a siskei út. A másik, Balatonsz?l?s felé vezet? országút meredeken kapaszkodik fel a Gy?r-hegyre. A város szélén lév? magaslatról fenséges körkilátás tárul a szemünk elé: az északi hegyek, a Tihanyi-félsziget a kéttornyú apátsággal, a hatalmas tó türkiz szín? tükre a Füredi-öböllel, és a város köré telepített gyönyör? sz?l?skertek.
A hegytet?n öreg temet? tanúskodik az Árpád-korban itt létezett Papsoka faluról; a XIII. századi templomrom is a cinterem alacsony, nagyrészt elhordott kerít?falán belül található. A háborús pusztítások és az újkori bontások dacára tekintélyes nagyságú, fest?i rom. Hosszú, egyenes hajójának ablaktalan északi fala jó négy-öt méteres magasságban áll, a keleten hozzákapcsolódó szentély belsejében még láthatók a boltozat vállkövei, fölöttük a bordák csúcsívei is szépen kirajzolódnak. A déli oldalhoz csatlakozó, alacsonyabb falak egy négyszöglet? el?tér és talán a sekrestye helyét mutatják.
Az épület legérdekesebb része a hajó nyugati végén figyelhet? meg: egy középoszlopos karzat, amelyet masszív gótikus ívpár támaszt alá. A nagyrészt elpusztult harántfalat az 1964 és 1966 között elvégzett m?emléki helyreállítás és konzerválás alkalmával építették újjá – a feltárt alaprajzból rekonstruálva –, az újonnan rakott téglahálóba befoglalva az el?került faragott idomköveket.
A restaurálást megel?z? régészeti ásatás és falkutatás feltárta a román-gót átmeneti kori hajó, illetve a kegyúri karzat elé épített nyugati el?teret is, amire rokon példákat szinte csak t?lünk nyugatra, f?leg szerzetesrendi templomoknál ismerünk.
A török hódoltság után visszatér? lakók új helyen kezdtek építkezni, a régi falut és templomát elhagyták. Amint másutt is gyakorta, itt is k?bányaként használták az öreg falakat. Megkapó, hogy még így, ennyi évszázadnyi pusztulás után is ilyen sokat elárul múltjából ez az elhagyott, rejt?zköd? rom. Említést érdemel még, hogy a közelében lév? faragott sírkövek egyike Keöd József hajóskapitánynak (1839–1897), a legendás Kisfaludy g?zös utolsó parancsnokának emlékét ?rzi.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló